

Преглед коментара националних савета националних мањина на Четврти извештај о спровођењу Акционог плана за остваривање права националних мањина и одговора ресорних институција

Поглавље I - Лични статусни положај

Активност 1.1. Измене и допуне Закона о заштити права и слобода националних мањина ради уређења права на упис податка о националној припадности припадника националних мањина у јавне исправе, службене евиденције и збирке личних података, у складу са уставним принципом слободног изражавања националне припадности.

рок: за усвајање: II квартал 2016. године

за примену: континуирано, почев од ступања на снагу

Коментар Националног савета хрватске националне мањине:

Измене постојећег Закона су техничке природе и неће битније допринети унапређењу положаја припадника националних мањина. Национални савет је поднео амандмане за измену закона, али до данас нису добили одговор у вези истих.

Одговор Министарства државне управе и локалне самоуправе:

Нацрт закона о изменама и допунама Закона о заштити права и слобода националних мањина сачинила је Посебна радна група, коју је образовао министар државне управе и локалне самоуправе. Чланови ове радне групе били су представници државних органа и представници националних савета које је предложила Координација националних савета.

Јавна расправа спроведена је у периоду од 8. до 28. децембра 2016. године. У јавној расправи учествовали су државни органи, органи АП Војводине, национални савети националних мањина, политичке странке и покрети, удружења грађана и појединци. На адресу Министарства примедбе, предлоге и сугестије на текст Нацрта закона доставили су: Заштитник грађана, Покрајински секретаријат за образовање, Национални савет хрватске националне мањине, Национални савет албанске националне мањине, председник Савеза јеврејских општина Србије, Српски покрет ДВЕРИ, Мађарски покрет, Мрежа за интеркултуралност, коју чине следећа удружења грађана: Центар за истраживање етничитета, Центар за регионализам, Београдски центар за људска права, Урбан - Ин, Дамад – Ин, Лига Рома и Национални конвент о Европској унији, и Александар Мартон, одборник у СО Зрењанин.

На сајту Министарства државне управе и локалне самоуправе налази се текст Извештаја о спроведеној јавној расправи о Нацрту закона о изменама и допунама Закона о заштити права и слобода националних мањина, који садржи анализу предлога и сугестија и део који се односи на разматрање конкретних предлога и сугестија на текст Нацрта закона.

Активност 1.2. Допуне Закона о матичним књигама ради уређења начина уписа податка о националној припадности у матичну књигу рођених.

рок: IV квартал 2016. године

Коментар Националног савета хрватске националне мањине:

Национални савет није позван да учествује у радној групи за измену наведеног закона.

Коментар Националног савета мађарске националне мањине:

У извештају Министарства државне управе и локалне самоуправе се истиче да је одржано седам састанака Посебне радне групе за припрему текста Нацрта закона о изменама и допунама Закона о матичним књигама. Национални савети националних мањина упркос чињеници да су носиоци активности, нису укључени у рад ове радне групе. Потребно је да се ова чињеница констатује у самом извештају.

Одговор Министарства државне управе и локалне самоуправе:

Допуне Закона о матичним књигама ради уређења начина уписа податка о националној припадности у матичну књигу рођених условљена је претходним изменама и допунама Закона о заштити права националних мањина, којим треба да буде уређено право на упис податка о националној припадности националних мањина у јавне исправе, службене евиденције и збирке личних података.

Поред тога, Посебна радна група за припрему текста Нацрта закона о изменама и допунама Закона о матичним књигама до сада је одржала 13 састанака и текст радне верзије Нацрта закона је у завршној фази израде.

Пре него што текст Нацрта закона буде упућен Влади на усвајање, исти ће проћи редовну процедуру припреме нацрта закона, у складу са Пословником Владе. У том смислу, Министарство државне управе и локалне самоуправе ће позвати заинтересовану јавност да се упознају са текстом Нацрта закона и да дају своје предлоге, сугестије и коментаре за унапређење истог. Позив на учешће на јавној расправи Министарство ће благовремено објавити на својој интернет презентацији.

Поглавље II - Забрана дискриминације

Активност 2.3. Сузбијање говора мржње у медијима и на социјалним мрежама.

рок: континуирано

Коментар Националног савета хрватске националне мањине:

Није остварен никакав напредак у подизању свести о положају и правима хрватске заједнице. Негативни написи у медијима о Републици Хрватској имају

импликације на хрватску заједницу у Републици Србији. Од 2016. побројано је 311 негативних медијских натписа о Хрватима и Хрватској у медијима.

Носиоци: Регулаторно тело за електронске медије, Удружење новинара, Савет за штампу

Активност 2.4. Покретање поступка заштите од говора мржње.

рок: континуирано

Коментар Националног савета хрватске националне мањине:

Србијански органи и даље не поклањају довољно пажње злочинима из мржње, нити превенцији говора мржње. Поступци који се воде пред србијанским судовима које је покренуо Национални савет у случају, припадника хрватске заједнице и даље немају судски епилог. Приликом изласка на увиђај у селу Сот у војвођанском делу Срема, полиција је одбијала да направи записнике.

Носиоци: Национални савети националних мањина

Активност 2.6. Јачање свести грађана о узроцима и последицама злочина из мржње и нултој толеранцији према таквим делима.

рок: континуирано

Коментар Националног савета хрватске националне мањине:

Није било медијских прилога, саопштења и састанака у вези подизања свести јавности о правима мањина и уважавању различитости, нити један минут на јавним радио-телевизијским сервисима у том циљу није емитован. Непознато је колико је средстава расподељено за медијске садржаје који промовишу језичке и културне разлике и толеранцију.

Носиоци: Канцеларија за људска и мањинска права, Министарство надлежно за унутрашње послове, Републичко јавно тужилаштво, Јавни медијски сервис, Национални савети националних мањина

Поглавље III – Област културе и медија

Активност: 3.1. Обезбеђивање примене чл. 6. и 9. Оквирне конвенције за заштиту националних мањина и члана 11. Европске повеље о регионалним или мањинским језицима кроз идентификовање адекватног модела међу различитим модалитетима, попут:

- унапређивање пројектног суфинансирања посебно у вези са улогом националних савета националних мањина.

- програмско финансирање медија чији су оснивачи/издавачи национални савети националних мањина
- узимање медија у власништву националних савета националних мањина из процеса приватизације.
- повећање количине садржаја на језицима националних мањина на јавним радио телевизијским сервисима (РТС/РТВ) кроз проглашавање емитовања таквог садржаја испуњавањем јавног интереса.
- повезивање приватизације медија са условним лиценцирањем од стране РЕМ-а са обавезом емитовања одређене количине програма на језицима националних мањина.

Истовремено анализирати утицај ефеката приватизације и дигитализације на медије које емитују садржаје на језицима националних мањина, а у консултацији са националним мањинама, у циљу осигуравања финансијске одрживости медија на језицима националних мањина, кроз инклузиван процес са представницима националних мањина, како би се обезбедило очување постојећег нивоа остварености права на информисање на језицима националних мањина.

рок: I - II квартал 2016. године

Коментар Националног савета хрватске националне мањине:

Неуспешна приватизација је довела до потпуног гашења одређених медија или пренамене програмске шеме у приватизованим медијским кућама. Као пример, Радио Суботица је приватизована на начин да се избегне законска обавеза емитера о истој шематској наредби наредних 5 година, па се програм на хрватском језику сада емитује захваљујући независној продукцији која то емитовање плаћа. Наравно, број минута се смањило са 21 сат недељно, када је постојала хрватска редакција, на 1 сат недељно. Радио Сомбор угашен, програм пребачен на приватни радио са мањим дометом емитовања. Недостатак кадрова у начелу резултира смањеним обимом медијског садржаја на хрватском језику. Умањен је постојећи ниво остварености права на информисање на хрватском због приватизације локалних електронских медија, што за хрватску националну заједницу представља озбиљан проблем.

Одговор Министарства културе и информисања:

У вези са наведеним коментарима, Министарство указује да је Република Србија својом правном регулативном обезбедила остваривање права на информисање припадника националних мањина и то у складу са чл. 6. и 9. Оквирне конвенције за заштиту националних мањина и чланом 11. Европске повеље о регионалним или мањинским језицима. Релевантне одредбе којима се обезбеђује право на информисање припадника националних мањина наведене су у ранијим извештајима о спровођењу Акционог плана за остваривање права националних мањина.

У пракси, процес приватизације појединих локалних медија могао је имати утицаја само на смањење сатнице емитовања програма на хрватском језику, али не и на ниво остварености права на информисање на хрватском језику, заправо на садржину и

суштину права на информисање које уживају припадници хрватске националне мањине. Садржина и суштина, овог Уставног зајамченог права, зависи од низа чинилаца и не огледа се у обавези државе да обезбеди одређени број сати емитовања програма на хрватском језику, већ управо у обавези државе да обезбеди континуитет и квалитет емитовања таквог програма, односно да олакша и охрабри емитовање програма на хрватском језику до степена до којег, директно или индиректно, има надлежност, моћ или игра одговарајућу улогу у области јавног информисања, и поштујући принцип независности и аутономности медија, како је прописано чланом 11. Став 1. Европске повеље о регионалним или мањинским језицима. Држава је својом законском регулативном омогућила припадницима националних мањина да оснивају медије и створила је услове за емитовање програма на језицима националних мањина у приватним радио и тв станицама. Јавне власти на свим нивоима организовања редовно спроводе конкурсе на којима се средства додељују и за пројекте производње медијских садржаја на хрватском језику. На конкурсима које су спровеле јавне власти, за такве пројекте додељено је укупно 3.050.000 динара у 2017. Години. Дакле, Република Србија је обезбедила законске услове за несметано емитовање и додељује средства за пројекте на хрватском језику и на тај начин подстиче и/или олакшава редовно емитовање програма на хрватском језику, а да, притом, не утичу на оснивање приватних радио и тв станица, или се меша у њихову уређивачку политику. Штавише, држава издваја финансијска средства за рад Националног савета хрватске националне мањине који представља националну мањину у области јавног информисања и овлашћен је да предузима разне активности у корист припадника хрватске националне мањине у тој области. Поред наведеног, законом је гарантован и у пракси је обезбеђен довољан и стабилан извор финансирања јавног медијског сервиса „Радио-телевизије Војводине“ који редовно емитује програм на хрватском језику.

У вези са коментаром да *недостатак кадрова у начелу резултира смањеним обимом медијског садржаја на хрватском језику*, указујемо да Министарство културе и информисања, као и Покрајински секретаријат за културу, јавно информисање и односе с верским заједницама сваке године расписују посебан конкурс ради пружања финансијске подршке медијским пројектима који доприносе унапређивању медијског и новинарског професионализма. У оквиру наведеног конкурса, средства се могу издвојити и за јачање стручних капацитета медијских посленика (новинара, менаџера, истраживача, стручњака из области медијског права и сл.) у циљу подизања обима и квалитета медијског садржаја на хрватском језику. До сада није било поднесених пројеката за јачање стручних капацитета медијских посленика који би допринео унапређењу медијског садржаја на хрватском језику.

Активност 3.2. Обезбеђивање одрживости медија укључујући и продукцију медијских садржаја, чији су оснивачи посредно националних савети националних мањина у прелазном периоду до почетка примене новог Закона о националним саветима националних мањина.

рок: од I квартала 2016. године до почетка примене новог Закона о националним саветима националних мањина

Коментар Националног савета хрватске националне мањине:

Радном верзијом Преднацрта предлога нацрта измена и допуна Закона о НСНМ уопште није предвиђена обавеза редовног финансирања оваквих медија, што значи да и на даље не постоји политичка воља да се омогући редован рад медија на језицима националних мањина.

Одговор Министарства државне управе и локалне самоуправе:

На основу усвојеног Предлога Савета за националне мањине, министар државне управе је 8. септембра 2017. године донео одлуку о расписивању конкурса за доделу средстава из Буџетског фонда за националне мањине у складу са Програмом за доделу средстава из поменутог фонда којим је предвиђено да је информисање на језицима националних мањина приоритетна област којом ће се финансирати програми и пројекти из овог буџетског фонда. Конкурс је отворен од 20. септембра до 20. октобра 2017. године.

Желимо да истакнемо да је Министарство државне управе и локалне самоуправе, председавајући Координацијом, председник Националног савета мађарске националне мањине Јене Хајнал, дописом известио да је: Координација националних савета на својој седници одржаној 21. септембра 2017. године у Београду, донела закључак да као приоритетну област за избор програма и пројеката који ће се финансирати из Буџетског фонда за националне мањине у 2018. години предложи, као што је то било у 2017. години, информисање на језицима националних мањина и информисање припадника националних мањина и да циљеви, критеријуми и мерила буду истоветна са онима у 2017. години.

Активност 3.3. Обезбеђивање одрживости медија укључујући и продукцију медијских садржаја, чији су оснивачи посредно националних савети националних мањина кроз различите облике финансирања у складу са законом који регулише облике делатности националних савета националних мањина.

рок: II квартал 2017. године

Коментар Националног савета мађарске националне мањине:

У извештају се истиче као једина активност одлука Савета за националне мањине одржана 23. маја 2017. године, где је једногласно усвојен Предлог програма за доделу средстава из Буџетског фонда за националне мањине, којим је предвиђено да информисање на језицима националних мањина буде приоритетна област у којој се програми и пројекти финансирају из Буџетског фонда за националне мањине у 2017. години. Иако није споран напредак у односу на претходни период, а средства (без обзира на износ средстава) додељена на овај начин ће допринети раду медија чији су

оснивачи национални савети националних мањина, мора се у сваком случају истаћи да је ово једнократна активност, а средства из буџетског фонда ће се 2018. године одредити за другу област, не може се никако сматрати да ће се овим обезбедити одрживост медија.

Коментар Националног савета хрватске националне мањине:

Укупан износ расположивих средстава у овом фонду уопште није довољан за реализацију одрживости медија што је сама суштина ове активности.

Одговор Министарства државне управе и локалне самоуправе:

Уважавајући чињеницу да средства у Буџетском фонду за националне мањине нису велика, истичемо да су се након 15 година стекли услови за њихову расподелу. С тим у вези, указујемо да је Уредбом о поступку расподеле средстава из Буџетског фонда за националне мањине прописано да се средства расподељују путем јавног конкурса.

Министарство државне управе и локалне самоуправе улаже напоре да се буџетом за 2018. годину предвиде знатно већа средства за финансирање Буџетског фонда за националне мањине.

Активност 3.9. Остваривање учешћа националних мањина приликом избора чланова Савета РЕМ-а и избора одговорног уредника програма на језику националних мањина.

рок: континуирано

Коментар Националног савета хрватске националне мањине:

Представник националних мањина у РЕМ-у још увек није изабран, упркос томе што су национални савети доставили предлог и документацију пре више месеци.

Носиоци: Радио-телевизија Србије/Радио-телевизија Војводине, Регулаторно тело за електронске медије

Поглавље V – Употреба језика и писма

Активност 5.4. Обезбеђивање и расподела средстава органима и организацијама на територији локалних самоуправа у којима је у службеној употреби барем један језик националне мањине, ради унапређивања остваривања права на службену употребу језика и писама, и то у буџету РС за локалне самоуправе ван АП Војводине, а у буџету АП Војводине за локалне самоуправе у АП Војводини, као и у буџетима локалних самоуправа за њихову територију, кроз директну расподелу буџетских средстава и расписивање и реализацију конкурса.

*рок за конкурсе: континуирано, почев од 2017. године
за директна буџетска средства: од 2017. године*

Коментар Националног савета мађарске националне мањине:

Недостаје извештај Министарства државне управе и локалне самоуправе о износу средстава распоређених за ову сврху. Предлажемо да се овај извештај накнадно уврсти у извештај, а ако није послат онда да се накнадно прибави.

Одговор Министарства државне управе и локалне самоуправе:

Министарство државне управе и локалне самоуправе није планирало буџетска средства за финансирање ове активности, што смо већ истакли у одговору за ову активност, која је у вези са АП ПГ 23 – мера 3.8.1.34. да Министарство државне управе и локалне самоуправе нема надлежност за њено испуњене и посебно напомињено да корисници средстава из Буџетског фонда за националне мањине, сходно члану 4. Уредбе, не могу бити јединице локалне самоуправе.

Активност 5.5. Подстицање на флексибилну примену увођења мањинских језика у службену употребу у подручјима где традиционално живе националне мањине, у складу са чланом 11. став 1. Закона о службеној употреби језика и писама и обезбеђивање средстава за финансирање ових активности из буџета.

рок: континуирано

Коментар Националног савета хрватске националне мањине:

У локалним самоуправама, посебно у вишеетничким општинама у војвођанском Срему и даље постоји проблем недостатка образаца на језицима националних мањина, укључујући и хрватски.

Носиоци: Јединице локалне самоуправе, Савети за међунационалне односе

Активност 5.6. Измене и допуне Закона о заштити права и слобода националних мањина односно Закона о службеној употреби језика и писама у циљу да се у појединим насељеним местима на територији јединица локалне самоуправе у којима није у службеној употреби одређени језик националне мањине омогући исписивање топографских ознака и осталих ознака на језику/говору националне мањине ако проценат припадника те националне мањине у укупном броју становника на територији појединог насељеног места достиже 15% према резултатима последњег пописа становништва

рок: I квартал 2017. године.

Коментар Националног савета хрватске националне мањине:

Службена употреба језика се и даље не примењује у потпуности, посебно када је у питању топографија на језицима мањина. Пример могу бити места Жедник и Берек, где држава и даље није истакла табле са хрватским називима ових места. Националног

савета хрватске националне мањине је још 2009. на својој седници донело одлуку о утврђивању традиционалних назива места насељених Хрватима (Суботица, Бајмок, Стари Жедник, Љутово, Сонта, Бачки Брег, Бачки Моноштор, Стара Бингула, Сот, Шид), али ова одлука никада у целости није поштована од стране србијанских органа, нити је у целости спроведена.

Одговор Министарства државне управе и локалне самоуправе:

Имајући у виду да у правном систему Републике Србије поред Закона о заштити права и слобода националних мањина, питања која се односе на службену употребу језика и писама националних мањина уређује и Закон о службеној употреби језика и писама, а да би се обезбедила усаглашеност ових закона и омогућила њихова делотворна примена, Републички секретаријат за законодавство је припремио Нацрт закона о изменама и допунама Закона о службеној употреби језика и писама, који садржи идентична решења која се односе на исписивање топонима и других ознака у насељеним местима у којима број припадника националних мањина достиже 15% припадника националних мањина као и Нацрт закона о изменама и допунама Закона о заштити права и слобода националних мањина који је припремило Министарство државне управе и локалне самоуправе.

Републички секретаријат је прибавио сва потребна мишљења везано за решење из Нацрта закона о изменама и допунама Закона о службеној употреби језика и писама и он ће бити упућен у даљу скупштинску процедуру истовремено када и Закон о изменама и допунама Закона о заштити права и слобода националних мањина.

Што се тиче примене ових решења у пракси, наведени нацрти закона ће садржати прелазне одредбе којима ће се утврдити тачан датум/рок до чијег истека постоји обавеза да се табле и друге ознаке поставе у одређеним насељеним местима на начин и под условима утврђеним законом. Такође, предвиђене су и казнене одредбе за поступање супротно закону у том смислу. Дакле, након истека прелазног рока који ће бити остављен надлежним субјектима, и надлежни органи државне управе ће у оквиру овлашћења да врше надзор над законима којима се уређује службена употреба језика и писама вршити континуирани надзор у том смислу.

Активност 5.7. Подизање свести припадника националних мањина у погледу остваривања права на употребу мањинских језика у контактима са локалним органима и другим надлежним органима јавне власти у срединама у којима живе националне мањине кроз:

- дужност надлежног органа да обавести странку о праву на употребу језика и писма националне мањине,
- објављивање на огласној табли информација о праву на употребу језика и писма националне мањине,
- спровођење кампање о праву на употребу језика и писма националне мањине.

рок: континуиран

Коментар Националног савета хрватске националне мањине:

Припадници хрватске заједнице у војвођанском делу Срема и даље имају проблема приликом прибављања докумената на матерњем језику.

Одговор Министарства државне управе и локалне самоуправе:

У току 2017. године није било представки грађана и правних лица, које су достављене Управном инспекторату Министарства државне управе и локалне самоуправе, а које се односе на право припадника хрватске националне мањине на употребу језика и писма.

Активност 5.9. Обезбеђивање функције превођења у јединицама локалне самоуправе за језике националних мањина који су у службеној употреби по територијалном принципу (за територију једне ЈЛС или више повезаних ЈЛС).

рок: Континуирано, почев од I квартала 2017. године.

Коментар Националног савета хрватске националне мањине:

И даље постоји проблем недовољно стручних преводиоца за хрватски језик.

Одговор Министарства државне управе и локалне самоуправе:

Министарство државне управе и локалне самоуправе нема директну надлежност за реализацију ове активности.

Активност 5.11. Анализа нормативног оквира којим се регулише службена употреба језика и писама у судским и управним поступцима у циљу омогућавања шире употребе језика и писама националних мањина.

рок: I квартал 2017.

Коментар Националног савета хрватске националне мањине:

Национални савет није био обавештен о активностима које се реализују на овом пољу, нити је позвано да учествује.
(анализа у оквиру ТАПА пројекта у сарадњи са Саветом Европе).

Носиоци: Министарство надлежно за послове правде, Министарство надлежно за послове државне управе, Републички секретаријат за законодавство, Покрајински секретаријат

Поглавље VI – образовање

Активност 6.1. Спровођење анализе која обухвата:

- упоредно правну анализу о моделима образовања на језицима националних мањина у ЕУ,
- анализу постојећег стања у Републици Србији, и
- препоруке за увођење нових модела.

рок: до III квартала 2016. године

Коментар Националног савета хрватске националне мањине:

Препоруке за увођење нових модела нису израђене.

Нема одговора Министарства просвете, науке и технолошког развоја.

Активност 6.2. Формирање групе у Националном просветном савету која се бави образовањем на језицима националних мањина.

рок: I квартал 2016. године

Коментар Националног савета хрватске националне мањине:

Група чланова НПС која се бави образовањем на језицима мањина не контактира, не консултује, нити је у комуникацији с националним саветима. 3 члана из националних савета и даље нису активна у тој групи.

Носиоци: Национални просветни савет

Активност 6.3. Развијање и примена модела образовања на језицима националних мањина, кроз измену законодавног оквира

рок: III – IV квартал 2016. године

Коментар Националног савета хрватске националне мањине:

Јавној расправи о концепту мале матуре национални савети нису контактирани, укључени нити консултовани. Нису уведени различити модели образовања на језицима националних мањина.

Одговор Министарства просвете, науке и технолошког развоја:

Ова активност ће бити реализована у сарадњи са Саветом Европе који је задужен за имплементацију пројекта „Хоризонтал фацити“. Припреме за реализацију овог пројекта су у току, али и не зависе у потпуности од МПНТР. Активности за меру Х33 Јачање заштите националних мањина су договорене, међу којима је и активност 3.1

Експертска подршка у анализи и креирању нових модела образовања националних мањина у складу са међународном праксом.

На изради нових модела експерт Савета Европе ће радити заједно са неформалном радном групом која је формирана у оквиру извештавања о реализацији Акционог плана за ПП23 и Акционог плана за остваривање права националних мањина. Представници Координације националних савета националних мањина су укључени у ову неформалну радну групу.

Активност 6.4. Праћење квалитета образовања на језицима националних мањина.

рок: континуирано

Коментар Националног савета хрватске националне мањине:

- нема развијених инструмената о језичким компетенцијама ученика и
- недостају резултати анкета о задовољству наставом ученика и родитеља.

Одговор Министарства просвете, науке и технолошког развоја:

Чланови Радне групе која је припремала концепт матуре били су и представници Покрајинског секретаријата за образовање, прописе, управу и националне мањине – националне заједнице и директор Педагошког завода Војводине. Јавна расправа је била спроведена током априла месеца текуће године када је предлог концепта матуре био постављен на сајт МПНТР-а и када су сви могли да коментаришу припремљени предлог. Поред тога изабрани представници Радне групе (др Драгица Павловић Бабић, Радивоје Стојковић и Биљана Стојановић) су организовали састанак са представницима националних савета националних мањина, половином априла 2017. Том састанку је присуствовала државна секретарка Анамарија Вичек. Национални савети су се одазвали овом позиву и делегирали своје представнике.

После овог састанка и усаглашавања текста концепта државне матуре, у мају месецу 2017. године се приступило изради правилника за полагање државне матуре. Нацрт правилника је припремљен и чека да буде објављен.

МПНТР (Сектор за средње образовање и образовање одраслих) је проследило упитник гимназијама ради испитивања ставова наставника око тога у ком правцу треба да се одвија реформа општег средњег образовања и васпитања (образовање у гимназијама). У упитнику су се налазила и питања у вези са концептом матуре. Око 90% испитаника је позитивно одговорило на предложени концепт државне матуре.

Планирано је да се компетенције и стандарди постигнућа ученика за крај средњег образовања за матерње језике националних мањина (на језике на којима се остварује настава на матерњем језику – албански, босански, бугарски, мађарски, румунски, русински, словачки и хрватски језик) раде кроз ИПА 2015, пројекат који се односи на матуру. Стандарди постигнућа ученика су основ за израду инструмента којим се проверавају постигнућа ученика из матерњег језика који је за ученике који се образују на матерњем језику/ језик националне мањине обавезан предмет. Очекивано време почетка овог пројекта је почетак 2018. године.

Активност 6.6. Даље развијање програма стручног усавршавања наставника и сарадника који изводе наставу на језику националних мањина

- веза са Стратегијом развоја образовања у Републици Србији до 2020 и пратећим акционим планом, у складу са акцијом ПД-ОН04

рок: континуирано

Коментар Националног савета хрватске националне мањине:

Број програма стручног усавршавања значајних за хрватску заједницу је 0.

Одговор Министарства просвете, науке и технолошког развоја:

Анализом Каталога програма сталног стручног усавршавања наставника, васпитача и стручних сарадника за школску 2016/2017. и 2017/2018. годину запажа се да постоји само један одобрен програм који се изводи на хрватском језику. Ради се о програму Културом дијалога против насиља (каталошки број 950).

Значајно је да је тренутно отворен Конкурс Педагошког завода Војводине за одобравање програма сталног стручног усавршавања наставника, васпитача, стручних сарадника на језицима националних мањина у АПВ за школске 2018/2019, 2019/2020. и 2020/2021. године. Све потребне информације се налазе на линку:

http://www.pzv.org.rs/files/KONKURS_2017.pdf.

Активност 6.7. Унапређење образовања наставника за српски као нематерњи кроз:

- анализу о потребама и тренутном стању,

- упис наставника на ВШУ у складу са идентификованим потребама.

рок: за анализу: до краја II квартала 2016. године

за упис: У складу са динамиком уписа на ВШУ

Коментар Националног савета хрватске националне мањине:

- Нисмо имали увид у извештај о потребама и квалитету тренутног стања.

- Усаглашен упис на ВШУ у складу са идентификованим потребама – није реализовано.

Нема одговора Министарства просвете, науке и технолошког развоја.

Активност 6.8. Развој стандарда за српски као нематерњи и имплементација новог наставног програма српског језика – као нематерњег језика за основну и средњу школу, водећи рачуна о иницијалном разумевању српског језика - веза са Стратегијом развоја образовања у Републици Србији до 2020 и пратећим акционим планом, у складу са акцијом ПУ-ОШ02

рок: III квартал 2017. године

Коментар Националног савета мађарске националне мањине:

Међу посећеним установама се у извештају набраја ОШ 10. октобар, Хоргош, која већ пар година функционише под именом ОШ „Карас Каролина“, Хоргош.

Коментар Националног савета хрватске националне мањине:

Уџбеници за српски језик као нематерњи нису припремљени.

Одговор Министарства просвете, науке и технолошког развоја:

Завод за унапређивање образовања и васпитања (ЗУОВ) припрема оквирни документ под називом Национални оквир образовања и васпитања. Овај документ представља полазиште за припрему наставних планова и програма. Такође, ЗУОВ има задатак да до краја календарске године припреми нове наставне планове и програме за први и пети разред основног образовања и васпитања и први разред гимназије. Део нових наставних планова и програма је и Српски као нематерњи језик. Нови наставни програми треба да буду засновани на исходима учења, тј. да наставник има обавезу да остварује исходе и развија компетенције ученика, а степен остварености исхода и развијености компетенција ће се мерити стандардима постигнућа ученика (завршни испит у основном образовању и државна матура, као и међународна испитивања постигнућа ученика – ТИМСС и ПИСА).

Активност 6.10. Признавање иностраних високошколских исправа кроз оснивање Epic-Naric центра за вредновање страних студијских програма.

рок: за оснивање – IV квартал 2015. године

за признавање диплома – континуирано, почев од оснивања Центра

Коментар Националног савета хрватске националне мањине:

Дипломе стечене у Републици Хрватској се признају, али се током признавања стечени бодови умањују (са 360 на 300) – за сада два оваква случаја. Особе с таквим дипломама не могу бити адекватно запослене, нити полагати државни испит.

Одговор Министарства просвете, науке и технолошког развоја:

Када је реч о дипломама стоматологије из Републике Хрватске, урађена су, на самом почетку рада Центра ЕНИЦ/НАРИЦ, два решења на основу уподобљавања са

Листом звања у Републици Србији у којој постоји ниво интегрисаних академских студија од 300 ЕСПБ, тако да наведене особе могу да раде у Републици Србији са наведеним бројем бодова, имајући у виду да ниво студија од 360 ЕСПБ за ту врсту студија не постоји. Пошто су рецензенти касније, упркос наведеној чињеници, давали и стручна мишљења за тај студијски програм у износу од 360 ЕСПБ и како је наведене предмете радила колегиница почетник можемо урадити Исправку решења за оба наведена случаја.

Када је реч о државном испиту постоји проблем са навођењем изворног звања, што колеге из Министарства здравља не желе да прихвате, већ се држе застарелог метода нострификације који подразумева доделу локалног звања. Центар ЕНИЦ/НАРИЦ Србија од оснивања издаје решења са задржаним изворним звањима, у складу са ревидираним Лисабонским препорукама (документ на енглеском језику на веб сајту Министарства: www.mpn.gov.rs, рубрика ENIC/NARIC.

Активност 6.11. Обезбеђивање свих уџбеника и наставних средстава предвиђених планом уџбеника, кроз:

- пуно примену новог Закона о уџбеницима,
- обезбеђивање довољног броја уџбеника на језицима/говорима националних мањина,
- успостављање система за обезбеђивање квалитетног превода.

Веза са АП 23 активност 3.8.1.6.

рок: за одобравање уџбеника – III квартал 2016. године

за обезбеђивање уџбеника за основну школу – III квартал 2016 - IV квартал 2017. године

Коментар Националног савета хрватске националне мањине:

Предвиђеним мерама нису обухваћени уџбеници за средњу школу.

Одговор Министарства просвете, науке и технолошког развоја:

С обзиром да је основна школа у Републици Србији обавезна, приоритет имају уџбеници за основну школу.

Такође, имајући у виду чињеницу да 6 националних мањина имају могућност да реализују само изборни предмет *Матерњи језик са елементима националне културе*, а у већини случајева немају све уџбенике, следећи наш задатак је да припремимо Меморандуме за штампање ових уџбеника по узору на Меморандуме о сарадњи у области штампања недостајућих уџбеника на језику и писму националне мањине (8 националних мањина које имају целокупно образовање на свом матерњем језику).

Средња школа је за нас такође приоритет и надамо се да ћемо ускоро решити и то питање.

Активност 6.12. Јачање језичких капацитета и учење стручне терминологије за студенте припаднике националних мањина на језику националне мањине у циљу приступа тржишту рада и професионалног развоја.

рок: континуирано, почев од I квартал 2016. године

Коментар Националног савета хрватске националне мањине:

- Није одржан ниједан курс нити модул за јачање језичких капацитета на хрватском језику;
- Описани програми који су реализовани са Републиком Хрватском нису у никаквој вези са хрватском заједницом у Србији.

Нема одговора Министарства просвете, науке и технолошког развоја.

Активност: 6.13. Оптимизација мреже школа и одељења у којима се реализује настава на језицима националних мањина у складу са Стратегијом развоја образовања до 2020. и пратећим акционим планом и специфичностима сваке локалне средине на начин да се:

-утврде критеријуми за мрежу предшколских установа, основних и средњих школа, који обезбеђују припадницима националних мањина да остваре право на образовањем на матерњем језику;

-одреде посебни критеријуми за отварање одељења на језицима националних мањина у складу са принципом обезбеђивања афирмативних мера.

рок: IV квартал 2018.

Нема коментара.

Одговор Министарства просвете, науке и технолошког развоја:

На конкурс који је реализован у новембру 2016. године пријавило се укупно 1432 кандидата. Изабрано је укупно 200 кандидата који „покривају“ укупно 43 наставна предмета у основној школи, општем средњем образовању (гимназија), стручном образовању, музичком образовању и образовању ученика са сметњама у развоју.

Школска управа Сомбор, на чијој територији је највише ученика који наставу похађају на хрватском језику, изабрала је укупно 26 кандидата који су испуњавали услове конкурса (колико је и предвиђено конкурсом). Према конкурс, свака школска управа, тако и Школска управа Сомбор, вршила је избор у односу на задате критеријуме, али и потребе школске управе у односу на профилацију саветника-спољних сарадника.

Са препоруком Националног савета хрватске националне мањине, али и са испуњеним свим условима конкурса, пријавило се укупно 5 кандидата, од којих су изабрана 2 кандидата. Иако су и остала три кандидата испуњавала услове они нису изабрани, јер њихове профилације нису биле приоритет ШУ Сомбор.

Конкретни разлози су:

1. Наставник ТиО, није примљен јер је предност имао кандидат који предаје двојезично.

2. Педагог, није примљена јер у ШУ Сомбор ради просветни саветник који је по образовању педагог.

3. Професор разредне наставе, није примљена јер у ШУ Сомбор раде три просветна саветника који су по образовању професори и магистри разредне наставе.

У целини гледано, имајући у виду све језике на којима се изводи настава у ШУ Сомбор и све врсте програма образовања који се реализују у школама, комисија је проценила су довољна 2 саветника-спољна сарадника који би били ангажовани на питањима наставе на хрватском језику. Такође, треба имати у виду и то да је ЗОСОВ-ом прописано да саветници-спољни сарадници треба да пружају помоћ у вршењу стручно-педагошког надзора и спољашњег вредновања, због чега није важна национална припадност већ разумевање језика на коме се остварује настава (јер се у надзору и вредновању посећују часови, воде интервјуи и анализира школска документација). Сви изабрани саветници-спољни сарадници могу да се укључе у ове послове у школама и одељењима у којима је наставни језик хрватски.

Активност 6.14. Јачање капацитета стручних и инспекцијских служби

рок: IV квартал 2017. године

Коментар Националног савета хрватске националне мањине:

За хрватски језик нема ни један саветник-спољни сарадник.

Одговор Министарства просвете, науке и технолошког развоја је на крају одговора за активност 6.13.

Активност 6.15. Јачање васпитне улоге школе кроз развијање толеранције и спречавање сегрегације кроз:

- *развој програма ваннаставних активности који подстичу толеранцију,*
- *развој програма у циљу подстицања мултикултуралности.*

Коментар Националног савета хрватске националне мањине:

- није реализован ниједан програм који подстиче толеранцију у сарадњи са хрватском националном заједницом.
- није усвојен подзаконски акт којим се обезбеђује забрана сегрегације у складу са законом.
- није спроведена анализа у циљу подстицања мултикултуралности.

Нема одговора Министарства просвете, науке и технолошког развоја.

Активност 6.18. Успостављање сарадње у области стручног усавршавања наставника у циљу:

- обезбеђивања усавршавања просветних радника у струци и познавању мађинског језика, разменом и боравком у земљи матици, у складу са закљученим споразумима
- закључивања споразума о признавању акредитованих стручних усавршавања из матичних држава националних мађина.

рок: II квартал 2017. године

Коментар Националног савета хрватске националне мађине:

- број понуђених споразума у циљу омогућавања стручног усавршавања наставника је 0;
- број потписаних споразума кроз које је омогућено стручно усавршавање наставника је 0;
- број реализованих програма је 0.

Нема одговора Министарства просвете, науке и технолошког развоја.

Активност 6.19. Успостављање сарадње у области обезбеђивања квалитетних уџбеника и наставних средстава

рок: II квартал 2017. године

Коментар Националног савета хрватске националне мађине:

Споразум са Републиком Хрватском није потписан.

Одговор Министарства просвете, науке и технолошког развоја:

Током конференције „*Western Balkans Steering Platform on Research & Innovation*“ 6 th Ministerial Meeting, одржане у Београду 28-29. септембра 2017. године одржана су два билатернала радна састанка на маргинама конференције са представницима Министарства цивилних послова Босне и Херцеговине, Министарства науке и образовања Републике Хрватске и делегацијом Републике Албаније. Представљен је значај билатералне сарадње која подразумева реципроцитет у правима и обавезама земаља матица у односу на националне мађине. Учесници састанка су се сложили у оцени да овај процес значајан и да ће радити на убрзавању у својим земљама.

По изјашњавању Националног савета бошњачке националне мађине о званичном признавању Босне и Херцеговине као земље матице у припреми је позив на припрему билатералног споразума Министарству цивилних послова Босне и Херцеговине.

Министарство просвете, науке и технолошког развоја планира радне састанке са представницима ресорних министарстава земаља матица, националних савета

националних мањина који имају целокупно образовање на свом матерњем језику са циљем креирања билатералних споразума.

Поглавље VII – Демократска партиципација

Активност 7.1. Спровођење упоредно правне анализе пракси држава чланица ЕУ у региону у циљу идентификације најбољих пракси и одговарајућег модела учешћа националних мањина у изборном процесу и адекватне заступљености националних мањина у представничким телима на републичком, покрајинском и локалном нивоу.

*рок: за формирање Међуресорне групе – IV квартал 2015. године
за израду анализе – II квартал 2016. године*

Коментар Националног савета хрватске националне мањине:

Национални савет хрватске националне мањине је анализу добило од другог националног савета. Анализа је упитна, јер закључци који произилазе из анализе не одговарају реалним потребама хрватске мањине, јер се и даље не помиње институт гарантованих мандата који је предвиђен билатералним споразумом из 2004.

Одговор Министарства правде:

Наведена активност у Акционом плану за остваривање права националних мањина као индикатор поставља да је спроведена упоредно правна анализа пракси држава чланица ЕУ у региону. Водећи се тиме радна група је сачинила упоредно правни приказ постојећих модела у земљама региона укључујући и Хрватску и Румунију које познају институт гарантованих мандата за припаднике националних мањина. Такође, радна група је при изради упоредно-правне анализе водила рачуна не само о постојећој пракси у региону већ и о постојећем систему демократске партиципације припадника националних мањина у Републици Србији, а све то у циљу идентификовања модела који ће омогућити ширу заступљеност националних мањина уз очување достигнутог прага заштите мањинских права на партиципацију.

Одговор Министарства државне управе и локалне самоуправе:

Текст Упоредноправне анализе садржи упоредноправна решења која садрже афирмативне мере за унапређење демократске партиципације националних мањина у оквиру постојећег уставног система.

Анализа је сачињена у циљу упознавања са најбољим позитивноправним решењима земаља чланица ЕУ и држава у региону.

Текст поменуте анализе 7. јула 2016. године, достављен је тадашњем председавајућем Координације националних савета, др Сулејману Угљанину, а 27. јула 2016. године свим националним саветима националних мањина.

Текст Упоредноправне анализе демократске партиципације националних мањина, у складу са Пословником Владе, биће упућен радној групи Народне скупштине РС за измену Устава и изборног система.

Активност 7.2. На основу анализе и упоредно правне праксе идентификовати потенцијалне моделе демократске партиципације националних мањина, укључујући и бројчано мање националне мањине у изборном процесу којима се гарантује адекватна заступљеност националних мањина у представничким телима на републичком, покрајинском и локалном нивоу, водећи рачуна о спречавању потенцијалне злоупотребе флексибилнијих одредаба о странкама националних мањина

рок: II квартал 2016. године

Коментар Националног савета хрватске националне мањине:

И даље се не идентификује институт гарантованих мандата, који је предвиђен билатералним споразумом из 2004.

Одговор Министарства правде:

Индикатор за наведену активност је постављен на начин да је задатак радне групе да идентификује моделе демократске партиципације националних мањина укључујући и бројчано мање националне мањине у изборном процесу којима се гарантује адекватна заступљеност националних мањина у представничким телима на републичком, покрајинском и локалном нивоу и да те моделе упути Акционој групи за реформу политичког система при Народној скупштини. Упоредно-правна анализа је представила моделе које постоје у региону, са закључним запажањима, и осврнула се на потенцијалне предности и мане ових модела у контексту правног система и демографских карактеристика Републике Србије. Међу моделима који су представљени у анализи налази се и модел гарантованих мандата који је од посебног интересовања за Хрватско национално вијеће.

Одговор Министарства државне управе и локалне самоуправе:

Текст Упоредноправне анализе демократске партиципације националних мањина, у складу са Пословником Владе, биће упућен радној групи Народне скупштине РС за измену Устава и изборног система, која ће размотрити предложене моделе демократске партиципације националних мањина, а све у циљу што адекватније заступљености националних мањина у представничким телима на републичком, покрајинском и локалном нивоу.

Поглавље VIII – Одговарајућа заступљеност припадника националних мањина у јавном сектору и јавним предузећима

Активност 8.1. Измене и допуне Закона о заштити права и слобода националних мањина у циљу стварања основа за прописивање афирмативних мера националних мањина, кроз увођење одредаба у посебним законима којима се уређује радно-правни статус запослених у јавном сектору, које ће омогућити давање предности

националним мањинама при запошљавању/отпуштању при истим условима, а до постизања одговарајуће структуре запослених у јавном сектору на свим нивоима територијалне организације.

рок: II квартал 2016. године

Коментар Националног савета хрватске националне мањине:

Србијански органи и институције и даље нису осигурале и креирале адекватне механизме путем којих би се пратило сразмерно запошљавање припадника националних мањина, укључујући и хрватску. Национални савет хрватске националне мањине је у више наврата на округлим столовима и јавним скуповима ово истицао као проблем, али се до сада препоруке нису уважавале под изговором да свако има права да се национално неизјасни. Евиденција се не води чак ни у случајевима уколико се појединац изјасни о својој националној припадности.

Одговор Министарства државне управе и локалне самоуправе:

Текст Нацрта закона о изменама и допунама Закона о заштити права и слобода националних мањина предвиђа у члану 4. да органи власти у Републици Србији могу у складу са Уставом и законом да доносе прописе, појединачне правне акте и да предузимају мере у циљу обезбеђивања пуне и ефективне равноправности националних мањина и припадника националних мањина које су суштински у неједнаком положају са осталим грађанима и да неће се сматрати дискриминацијом мере за унапређење пуне и ефективне равноправности у запошљавању, односно погодности у случају престанка радног односа у јавном сектору на свим нивоима територијалне организације, које су прописане одредбама посебних закона којима се уређује радноправни статус запослених у јавном сектору, ако такве мере важе до постизања одговарајуће заступљености припадника националних мањина која је утврђена тим законима.

Народна скупштина је донела Закон о запосленима у аутономним покрајинама и јединицама локалне самоуправе („Службени гласник РС“, број 21/16) у марту 2016. године, који је почео да се примењује 1. децембра 2016. године.

Законом се по први пут на свеобухватан начин уређује систем радних односа у аутономним покрајинама и јединицама локалне самоуправе. Циљ овог закона је успостављање основних начела службеничког система, заснованих на стандардима прихваћеним у савременим упоредно правним системима, чиме се испуњава основна претпоставка за пуну професионализацију и деполитизацију кадрова у аутономним покрајинама и јединицама локалне самоуправе.

Законом је предвиђено начело једнаке доступности радних места. Члан 19. став 3. предвиђа да се при запошљавању води се рачуна о томе да национални састав, заступљеност полова и број особа са инвалидитетом, одражава међу запосленима, у највећој могућој мери, структуру становништва.

Члан 47. став 2. предвиђа да ће Влада уредбом ближе уредити критеријуме за разврставање радних места и мерила за опис радних места службеника, при чему ће водити рачуна о познавању језика и писама националних мањина, као посебног услова за обављање послова на оним радним местима која су од значаја за остваривање права

грађана на службену употребу језика и писама националних мањина. Приликом уређивања критеријума за разврставање радних места и мерила за опис радних места службеника, Влада ће посебно водити рачуна о националном саставу становништва и одговарајућој заступљености припадника националних мањина ради постизања пуне равноправности између припадника националне мањине и грађана који припадају већини (став 3). Исто законско решење предвиђа се за намештенике (члан 185. ст. 1. и 2. Закона).

Чланом 101. ст. 3 и 4. Закона предвиђено је да ће Влада донети Уредбу, којом се уређује поступак спровођења интерног и јавног конкурса за попуњавање радних места, као и какве се стручне оспособљености, знања и вештине вреднују у изборном поступку, начин њихове провере и мерила за избор на радна места и којом ће се утврдити мерила за избор на радна места којим ће се предвидети давање првенства једнако квалификованим кандидатима припадницима националних мањина, у циљу постизања одговарајуће заступљености припадника националних мањина и пуне равноправности између припадника националне мањине и грађана који припадају већини.

Чланом 190. Закона предвиђено је вођење кадровске евиденције, у оквиру које се између осталог предвиђено да се уписују подаци који се односе на матерњи језик (став 2. тачка 2), с тим да се ови подаци, уписују у кадровску евиденцију уз писану сагласност запосленог, без обавезе изјашњавања запосленог (став 5). Поред наведених података, исти члан предвиђа да се у кадровску евиденцију уписује податак који се односи на језик на коме је стечено основно, средње и високо образовање (став 2. тачка 3) Такође, истим чланом (став 4) предвиђено је да кадровска евиденција садржи и податак о националној припадности службеника и намештеника у складу са прописом којим се уређује регистар запослених у јавној управи у Републици Србији, с тим да податак о националној припадности службеника и намештеника уписује у кадровску евиденцију уз писану сагласност запосленог, без обавезе изјашњавања (став 6).

На предлог Министарства државне управе и локалне самоуправе Влада Републике Србије је усвојила Уредбу о критеријумима за разврставање радних места и мерилима за опис радних места службеника у аутономним покрајинама и јединицама локалне самоуправе („Службени гласник РС“, број 88/16) и Уредбу о критеријумима за разврставање радних места и мерила за опис радних места намештеника у аутономним покрајинама и јединицама локалне самоуправе („Службени гласник РС“, број 88/16). Наведеним подзаконским актима предвиђено је да у аутономној покрајини, јединици локалне самоуправе или градској општини у којој је утврђена службена употреба језика и писма националне мањине, на оним радним местима која подразумевају непосредну усмену и писану комуникацију са грађанима, да се као посебан услов прописује познавање језика и писма националних мањина. Такође, Влада РС је усвојила Уредбу о спровођењу интерног и јавног конкурса за попуњавање радних места у аутономним покрајинама и јединицама локалне самоуправе („Службени гласник РС“, број 95/16), којом је, између осталог предвиђено да уколико постоји потреба за запослењем припадника националних мањина који су недовољно заступљени међу запосленима, у огласу се посебно наводи да те националне мањине имају предност код избора и у случају једнаке оцене квалификованих кандидата.

Такође, предвиђено је да уколико се попуњава извршилачко радно место, код кога је као посебан услов предвиђено знање језика и писма националних мањина, у

огласу се посебно наводи овај услов, као и евентуална писмена провера његове испуњености.

Сматрамо да су овим законом и пратећим подзаконским актима предвиђене афирмативне мере које се односе на запошљавање националних мањина, чиме је дат висок приоритет њиховом запошљавању у јавној управи.

Активност 8.2. Анализа стања у циљу утврђивања критеријума и мерила за прописивање одговарајуће заступљености националних мањина у појединим деловима јавног сектора кроз:

- анализу упоредно-правне праксе у земљама ЕУ у региону*
- анализу позитивних прописа којима се уређује радно-правни статус запослених у јавном сектору*
- анализу потребних услова за обављање послова у појединим деловима јавног сектора, у складу с функцијама које јавни сектор обавља, а који су од утицаја на остваривање права припадника националних мањина на комуникацију на језику који је у службеној употреби*

рок: I квартал 2017. године

Коментар Националног савета хрватске националне мањине:

Национални савет није упознат са наведеном анализом, нити је она достављена канцеларији хрватског националног савета.

(Анализа се финансира из ИПА 2017– из извештаја, пројекат још није одобрен)

Носиоци: Министарство државне управе и локалне самоуправе, у сарадњи са Министарством за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, Министарством унутрашњих послова, Министарством одбране, Министарством финансија и министарствима надлежним за поједине јавне службе, Министарство правде.

Активност 8.4. Усвајање и примена Закона о запосленима у аутономним покрајинама и јединицама локалне самоуправе, којим се:

- начело једнаке доступности радних места и прописује да се код запошљавања мора водити рачуна о томе да, поред осталих критеријума, национални састав одражава, у највећој могућој мери, структуру становништва;*
- предвиђа вођење кадровске евиденције код послодавца, у оквиру које се наводе и подаци о образовању на језицима националних мањина.*

рок: IV квартал 2015. године

Коментар Националног савета хрватске националне мањине:

Национални савети нису били укључени у припрему израде нацрта Закона.

(Закон о запосленима у аутономним покрајинама и јединицама локалне самоуправе (Службени гласник РС бр. 21/16), је усвојен у марту 2016. године, почео је да се примењује 1. децембра 2016. године.)

Носиоци: Министарство надлежно за послове државне управе и локалне самоуправе

Активност 8.6. Анализа стања у јавним тужилаштвима и судовима у подручјима у којима живе припадници националних мањина у погледу:

- *заступљености припадника националних мањина као носилаца судијске и јавнотужилачке функције;*
- *заступљености припадника националних мањина као судског и тужилачког особља (судски и тужилачки помоћници и намештеници);*
- *познавања језика националних мањина.*
- *веза са АП ПГ 23 активност 3.8.1.16, рок у АП ПГ 23 I-II квартал 2016. године*
рок: IV квартал 2015. године

Коментар Националног савета хрватске националне мањине:

Документ назван “Анализа стања у јавним тужилаштвима” израђен је и презентован (и) представницима националних савета националних мањина. Проблем који се овде јавља је веродостојност овог документа, будући да су као извори података послужили одговори на необавезујућу, анонимну анкету међу запосленима. Активност јасно предвиђа потребу израде званичне анализе, (analysis is not same as poll or questionnaire or survey) израђене на темељу званичних статистичких података, што овде није случај. Осим поменутог, у анкети је постављено и питање: “Познајете ли неки од мањинских језика”, док је у „Анализи” податак добијен давањем одговора на ово питање презентован као “(стручно) знање мањинског језика”, чиме је питање познавања стручне терминологије на неком од језика националне мањине сведено на питање свакодневне комуникације.

Носиоци: Државно веће тужилаца, Високи савет судства

Активност 8.7. Израда и усвајање Правилника о критеријумима и мерилима за оцену стручности, оспособљености и достојности за предлагање и избор кандидата за носиоца јавно тужилачке функције укључујући одредбе о примени чл. 82 Закона о јавном тужилаштву, који наводи да се при предлагању и избору јавних тужилаца и заменика јавног тужиоца води рачуна о националном саставу становништва,

одговарајућој заступљености припадника националних мањина и познавању стручне правне терминологије на језицима националних мањина који је у службеној употреби у суду. - веза са АП ПГ 23

рок: IV квартал 2015 – I квартал 2016. године

Коментар Националног савета мађарске националне мањине:

У Акционом плану у пољу индикатора наведено је „Правилник [...] усвојен и спроводи се”. Први елемент индикатора, да је правилник усвојен је према извештају неспоран, но други елемент – спровођење правилника и ефекти спровођења нису поткрепљени мерљивим чињеницама (бројем ново изабраних носиоца јавнотужилачке функције из редова припадника националних мањинских заједница). Предлажемо да се извештај допуни у следећем кварталу овим податком.

Носилац: Државно веће тужилаца

Активност 8.8. Израда и усвајање Правилника о критеријумима и мерилима за оцену стручности, оспособљености и достојности за избор судија и председника судова укључујући одредбе о примени чл. 46. Закона о судијама, који наводи да се при предлагању и избору судија води рачуна о националном саставу становништва, одговарајућој заступљености припадника националних мањина и познавању стручне правне терминологије на језицима националних мањина који је у службеној употреби у суду.- веза са АП ПГ 23

рок: IV квартал 2015 – I квартал 2016. Године

Коментар Националног савета мађарске националне мањине:

У Акционом плану у пољу индикатора наведено је „Правилник [...] усвојен и спроводи се”. Први елемент индикатора, да је правилник усвојен је према извештају неспоран, но други елемент – спровођење правилника и ефекти спровођења нису поткрепљени мерљивим чињеницама (бројем ново изабраних носиоца судијске функције и функције председника судова из редова припадника националних мањинских заједница). Предлажемо да се извештај допуни у следећем кварталу овим податком.

Носилац: Високи савет судства

Поглавље IX – Национални савети националних мањина

Активност 9.3. Оснивање мултиресорне радне групе у циљу израде новог Закона о националним саветима националних мањина, у складу са резултатима анализе, и уз активно учешће националних савета националних мањина. - веза са АП ПГ 23 мера 3.8.1.30.

рок: IV квартал 2015. године

Коментар Националног савета мађарске националне мањине:

Радна група је размотрила одређене одредбе закона, но неке од кључних одредаба нису размотрене на састанцима радне групе, те се или не може сматрати да је нацрт припремљен, или се не може сматрати да је нацрт припремила радна група (већ евентуално друга, не-инклузивна група). У сваком случају, навод је нетачан.

Коментар Националног савета хрватске националне мањине:

Иако у раду радне групе учествују представници националних савета националних мањина, од појединих чланова радне групе имамо информацију да је процес посве неинклузиван и да је приступ рестриктиван и далеко од начела дијалога.

Актуелна верзија преднацрта измена и допуна Закона о националним саветима националних мањина предвиђа изразито рестриктивна решења у низу одредби, истовремено у потпуности избегавајући да предвиди обавезу редовног финансирања установа и институција чији су оснивачи национални савети националних мањина, што је једна од темељних сврха ове активности.

Одговор Министарства државне управе и локалне самоуправе:

У вези са радом на изменама и допунама Закона о националним саветима националних мањина чије су измене такође предвиђене Акционим планом за остваривање права националних мањина, обавештавамо вас да је Радна група, која је до сада одржала 6 састанка, припремила преднацрт закона, као и, да су у складу са препоруком Мисије ОЕБС-а у РС, која пружа подршку на изради овог закона, у циљу ефикасности одржана 4 одвојена састанка са представницима државних органа, на којима су се разматрале одредбе којима су прописана овлашћења националних савета.

На предлог Координације националних савета представници 5 националних савета су чланови Радне групе за измену поменутог закона, који су учествовали у раду поменуте радне групе, као и представници Мисије ОЕБС-а у Србији и Делегације Европске уније у Србији.

Текст на изради Нацрта закона је у завршној фази, пре него што текст Нацрта закона буде упућен Влади на усвајање, исти ће проћи редовну процедуру припреме нацрта закона, у складу са Пословником Владе. У том смислу, Министарство државне управе и локалне самоуправе ће позвати заинтересовану јавност да се упознају са текстом Нацрта закона и да дају своје предлоге, сугестије и коментаре за унапређење истог. Позив на учешће на јавној расправи Министарство ће благовремено објавити на својој интернет презентацији.

Активност 9.7. Обезбеђивање потребних финансијских средстава за Буџетски фонд за националне мањине (члан 119. Закона о националним саветима националних мањина) за програмске активности, пројекте националних мањина и организација цивилног друштва који се баве питањима националних мањина. Расподела средстава из Буџетског фонда за националне мањине у складу са подзаконским актом из мере 9.6.

рок: почев од I квартала 2016. године

Коментар Националног савета хрватске националне мањине:

Предвиђени износ средстава од 1,800.000 динара није довољан за реализацију ове активности.

Одговор Министарства државне управе и локалне самоуправе:

На основу члана 3. Уредбе о поступку расподеле средстава из Буџетског фонда за националне мањине („Сужбени гласник РС“, број 22/16) министар државне управе и локалне самоуправе је 8. септембра 2017. године донео Одлуку о расписивању конкурса за доделу средстава из Буџетског фонда за националне мањине. Након тога, Конкурсна комисија је одржала две седнице на којима је дефинисала допунске критеријуме, ближа мерила и специфични циљ за избор програма и пројеката на конкурс за доделу средстава из Буџетског фонда, уз претходне консултације са Националним саветима националних мањина, чиме су створени услови за расписивање Конкурса. Министарство државне управе и локалне самоуправе 20. септембра 2017. године расписало Конкурс за доделу средстава из Буџетског фонда за националне мањине за реализацију програма и пројеката из области информисања на језицима националних мањина, који је објављен на званичној интернет страници Министарства, Канцеларије за људска и мањинска права, Канцеларије за сарадњу са цивилним друштвом и Порталу е-Управе. Конкурс је отворен од 20. септембра до 20. октобра 2017. године. Овим је након 15 година формално и суштински покренут поступак расподеле средстава из Буџетског фонда за националне мањине (предвиђен износ средстава 1.800.000 динара), средства су планирана буџетом РС за 2017. годину.

Министарство државне управе и локалне самоуправе улаже напоре да се буџетом за 2018. годину предвиде знатно већа средства за финансирање Буџетског фонда за националне мањине.

Поглавље X – Економски положај припадника мањинских заједница

Активност 10.2. Економски опоравак и развој неразвијених региона који су традиционално настањени националним мањинама (источна Србија, општине Прешево, Бујановац и Медвеђа), кроз:

- опоравак предузећа која су била носилац развоја ових региона,
- подршка малим и средњим предузећима, предузетницима и задругама,
- привлачење инвестиција.

рок: континуирано

Коментар Националног савета хрватске националне мањине:

У активностима се нигде не наводе подручја у Војводини која су традиционално настањена припадницима хрватске националне заједнице.

Носиоци: Министарство надлежно за послове привреде, Координационо тело за општине Прешево, Бујановац и Медвеђа

Активност 10.3. Привлачење инвестиција у општинама које су сврстане у III и IV групу по развијености у складу са Законом о регионалном развоју.

рок: континуирано

Коментар Националног савета хрватске националне мањине:

Представници националног савета нису позвани да узму учешће у наведеним активностима.

Носиоци: Развојна агенција Србије, Привредна комора Србије, Јединице локалне самоуправе, АПВ, Регионалне привредне коморе

Активност 10.4. Унапређење запошљивости и подстицање запошљавања незапослених припадника националних мањина, преваходно из категорије теже запошљивих, спровођењем мера активне политике запошљавања.

рок: континуирано

Коментар Националног савета хрватске националне мањине:

Како не постоје адекватни механизми који би пратили сразмерно запошљавање припадника националних мањина, немогуће је утврдити релевантност активности.

Носиоци: Национална служба за запошљавање, Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, Покрајински секретаријат за привреду, запошљавање и равноправност полова, Јединице локалне самоуправе, Социјални партнери, Национални савети националних мањина

Активност 10.5. Поспешивање инвестиција из матичних земаља националних мањина који желе да уложе у средине у којима живе припадници националне мањине, са циљем да се повећа проценат запослености националне мањине.

рок: континуирано

Коментар Националног савета хрватске националне мањине:

Представници националног савета нису били консултовани приликом реализације наведених активности.

Носиоци: Привредна комора Србије, Јединице локалне самоуправе, АПВ, Регионалне привредне коморе, Национални савети националних мањина

Поглавље XI – Међународна сарадња

Активност 11.2. Организовање, у сарадњи са ЕУ, Саветом Европе и ОЕБС-а, регионалних семинара за размену искустава о међународним стандардима и најбољим праксама у погледу положаја националних мањина.

рок: континуирано

Коментар Националног савета хрватске националне мањине:

Представници националног савета до сада нису били позивани на сличне семинаре. Позиви за конференције које се тичу међународних стандарда заштите националних мањина, до сада су стизали само од невладиних организација које се баве правима националних мањина.

Носиоци: Министарство спољних послова, Ресорна министарства

Активност 11.6. Повећати свест о могућностима и о важности прекограничне сарадње јединица локалне самоуправе.

рок: континуирано

Коментар Националног савета хрватске националне мањине:

Пројекти прекограничне сарадње који се реализују у сарадњи са Републиком Хрватском у свом фокусу изостављају питање унапређења положаја националних мањина.

Носиоци: Министарство надлежно за послове државне управе и локалне самоуправе, Министарство за европске интеграције

Активност 11.1. Наставак међународне сарадње посебно у региону, односно на подручју бивше СФРЈ и југоисточне Европе, кроз:

- закључивање и спровођење билатералних и мултилатералних докумената у односу на питања од значаја за регион или односе између држава, као што је заштита и остваривање права мањинских заједница;*
- обнову рада постојећих билатералних комисија за националне мањине.*

рок: континуирано

Коментар Националног савета хрватске националне мањине:

До сада још нису комплетирани сви записници са свих међудржавних комисија које су задужене за праћење спровођења билатералног споразума између Републике Хрватске и Републике Србије. Република Србија и даље није именовала копредседника за ММО.

Билатерални споразум из 2004. и даље није у целости имплементиран, јер се од србијанске стране и даље чека на успостављање института гарантованих мандата сходно чланку 9. Билатералног споразума о узајамној заштити националних мањина из 2004.

Активност 11.4. Обезбедити све услове са стране Републике Србије да се међудржавне комисије које су установљене билатералним споразумима редовно заседају и да у потпуности користе надлежности које су им прописане билатералним споразумима.

рок: континуирано

Коментар Националног савета хрватске националне мањине:

Република Србија и даље није предузела адекватне кораке како би се организовала 7. Седница ММО-а са Републиком Хрватском. Иако су представници националног савета на више јавних скупова апеловали да је неопходно да се рад мешовитих комисија поновно активира, до овога није дошло.

Одговор Министарства спољних послова на активности 11.1 и 11.4:

Имајући у виду да Министарство спољних послова, у складу са чл. 13. Закона о министарствима (Сл. Гласник РС бр. 44/2014, 14/2015, 54/2015, 96/2015 – др. Закон и 62/2017) нема надлежности у спровођењу права и унапређењу положаја националних мањина у Републици Србији, већ да су надлежности овог Министарства искључиво заштита права и интереса наших држављана и правних лица у иностранству, односно област односа Републике Србије са дијаспором и Србима у региону која је у надлежности Управе за сарадњу са дијаспором и Србима у региону, као органа управе у саставу Министарства спољних послова, Министарство спољних послова није у могућности да одговори на коментаре Националног савета хрватске националне мањине.

У складу са надлежностима Министарства у области спољне политике и одржавања односа са другим државама, међународним организацијама и институцијама, међутим, Министарство спољних послова, иако нема законом прописане надлежности у области права и положаја националних мањина у Републици Србији има, како саветодавну и техничку улогу по овом питању (преношење захтева и ставова надлежних органа две земље по овом питању), тако и политичку улогу (давање

мишљења, анализу и процену захтева и активности обе стране у овој области по билатералне односе и спољнополитичку позицију Републике Србије).

Имајући у виду изнето, када је реч о састанцима Међувладиних мешовитих комисија (ММК) за националне мањине чији су чланови и представници овог Министарства, полазећи од чињенице да из редова Министарства спољних послова нема именованих копреседника ММК, надлежност Министарства спољних послова, поред вршења горепоменуте улоге, односи се искључиво на питање спровођења права и унапређења положаја српске заједнице у односним земљама. Ова надлежност протеже се и на питање усаглашавања записника са састанака ММК, као и на спровођење потписаних билатералних споразума у области заштите националних мањина.